

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 585/2012-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Ch., a. s... v likvidácii, B., zastúpenej A., s. r. o., K., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. J. P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 359/2011 a jeho uznesením zo 6. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Ch., a. s... v likvidácii, o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Ch., a. s... v likvidácii, B. (ďalej len

„sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej A., s. r. o., K., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. J. P., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 359/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením zo 6. septembra 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej vyplýva, že Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) je pod sp. zn. 10 C 187/2009 vedené konanie proti sťažovateľke ako odporkyňi, v ktorom sa Ing. A. J. (ďalej len „navrhovateľ“) domáha, aby vo veci konajúci súd rozhodol o neplatnosti okamžitého skončenia jeho pracovného pomeru a priznal mu náhradu mzdy. Uznesením okresného súdu z 11. marca 2011 bolo označené konanie prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 31 Cb 111/2009. Následne okresný súd uznesením č. k. 10 C 187/2009-144 z 25. júla 2011 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľke zložiť do úschovy na okresnom súde 98 073 € (ďalej aj „uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia“). O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľ vidí nesprávnosť postupu Krajského súdu v Bratislave predovšetkým v tom, že sa vôbec nevyporiadal s opodstatnenosťou návrhu na vydanie predbežného opatrenia a bez relevantných dôkazov sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, ktorého rozhodnutie potvrdil, čím zasiahol do vyššie uvádzaných práv sťažovateľa, čím ohrozil plán likvidácie spoločnosti. Sťažovateľ zastáva názor, že odporca tým, že neprihliadal na sťažovateľom predložené dôkazy a tvrdené argumenty, nerešpektoval princíp rovnosti účastníkov konania, ale jednostranne zvýhodnil navrhovateľa z dôvodu jeho pozície zamestnanca.

Navyše považuje sťažovateľ rozhodnutie odporu za nelogické, neodrážajúce zákonný postup likvidácie a vydané nad rámec akejkoľvek potrebnosti, pretože buď bude navrhovateľ v rámci prebiehajúcej likvidácie uspokojený na 100 % alebo v prípade nedostatku finančných prostriedkov, bude uspokojený len percentuálne, a to až v prípadnom, vyhlásenom konkurze, kedy by už sporné finančné prostriedky zložené do úschovy súdu patrili do všeobecnej podstaty, z ktorej by bol uspokojovaný navrhovateľ spolu s ostatnými veriteľmi.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka uvádza:

„Napriek skutočnosti, že navrhovateľ žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal v návrhu hrozbu bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá by ohrozovala jeho nárok, Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 25. 07. 2011 nariadil predbežné opatrenie, prostredníctvom ktorého zaviazal sťažovateľa k zloženiu sumy 98.073, - Eur do úschovy súdu. V odôvodnení predmetného uznesenia, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, súd uviedol, že nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy spočíva v zákonnom postupe likvidátora, ktorý predáva majetok sťažovateľa a vystavuje ho tým riziku insolventnosti. Z uvedeného dôvodu je nárok navrhovateľa ohrozený a je otázne, či do právoplatného skončenia veci bude nárok vymožitelný. Zároveň zdôraznil, že ide o pracovnoprávny spor, a že nevydaním predbežného opatrenia by mohlo dôjsť k ujme na právach navrhovateľa ako zamestnanca. Od uvedenia ďalších dôvodov, pre ktoré súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel, súd upustil.

Sťažovateľ vo svojom odvolaní zo dňa 02. 08. 2011 navrhol uznesenie, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené zrušiť. V odvolaní sťažovateľ poukázal predovšetkým na to, že súd dostatočne neprihliadol na tú skutočnosť, že z dôvodu platného okamžitého skončenia pracovného pomeru dňa 10. 06. 2009, patrí navrhovateľovi náhrada mzdy len za obdobie od 02. 06. 2009 do 10. 06. 2009. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ považuje povinnosť zložiť do úschovy súdu sumu vo výške 98.073 Eur za zjavne neprimeranú, keďže by sa malo jednať o náhradu mzdy za približne 5 až 6 pracovných dní. Zároveň sťažovateľ poukázal na to, že súd nevykonal v rámci zisťovania opodstatnenosti vydania predbežného opatrenia žiadne dôkazy, ktoré by preukázali naliehavosť, či bezprostredne hroziacu ujmu

navrhovateľa, a že nariadil predbežné opatrenie bez toho, aby navrhovateľ predložil akékoľvek dôkazy.

Súčasťou spomínaného odvolania bol aj návrh na pokračovanie konania vo veci samej, aby nárok navrhovateľa mohol byť v prípade úspechu vo veci samej (náhrada mzdy) čo najskôr uspokojený.

Z dôvodu, že sťažovateľovi nebol spolu s uznesením o nariadení predbežného opatrenia doručený aj samotný návrh na nariadenie predbežného opatrenia, sťažovateľ výzvou zo dňa 08. 08. 2011 žiadal súd o splnenie si tejto povinnosti.

Podaním zo dňa 08. 08. 2011 a zo dňa 15. 08. 2011 sťažovateľ v zákonnej lehote doplnil svoje odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, v ktorých predovšetkým poukázal na to, že výška jeho aktív výrazne presahuje tvrdený nárok navrhovateľa, a teda že neexistuje reálna hrozba nevymáhateľnosti nároku v budúcnosti.

Avšak dňa 22. 09. 2011 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 06. 09. 2011, sp. zn. 14 Co/359/2011, v ktorom odvolací súd rozhodol tak, že potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

Z dôvodu, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu (ako aj prvostupňového súdu), dňa 03. 10. 2011 podal na Okresný súd Bratislava I v predmetnej právnej veci dovolanie.

Dňa 28. 05. 2012 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 04. 2012, sp. zn. 1 Cdo 147/2011, ktorým rozhodol tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol. V odôvodnení predmetného uznesenia Najvyšší súd SR uviedol, že dovolanie smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení je v súlade s § 239 ods. 3 OSP neprípustné.

S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti, ostáva pre sťažovateľa otáznym súdmi vyjadrený právny názor, ktorý však nebol nikde bližšie zdôvodnený, že zákonný postup likvidátora spočívajúci v speňažovaní majetku likvidovanej spoločnosti transparentným spôsobom v podobe tendrov, je pre navrhovateľa nebezpečným postupom, ktorý ohrozuje jeho žalobou uplatnený nárok.

Taktiež je pre sťažovateľa sporné tvrdenie odporcu, že postup speňažovania vyvoláva riziko vzniku insolventnosti.

Sťažovateľ zastáva názor, že takýto právny názor je neopodstatnený a neúnosný a zasahuje do jeho ústavných práv.

Opísaným spôsobom totiž odporca nie len porušil právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru, ale zasiahol aj do práva vlastníť, vyjadreného v článku 20 ods. 1 Ústavy SR.“

Vo vzťahu k namietanému porušeniu svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľka predovšetkým uvádza:

„Sťažovateľ obhajuje názor, že právo vlastníť je v tomto konkrétnom prípade premietnuté do jeho práva podnikat', v rámci ktorého má právo vlastníť majetok a to aj v kapitalizovanej podobe. Zároveň má ako podnikateľ právo ukončiť podnikanie vo forme dobrovoľnej likvidácie, ktorá by mala byť nie len na prospech veriteľov, ale aj na prospech samotných akcionárov ako vlastníkov spoločnosti.

Odporca svojim rozhodnutím obmedzil vlastnícke právo sťažovateľa ku kapitalizovanému majetku spoločnosti, čím sťažil samotný výkon likvidácie, ktorý smeroval k tomu, aby boli uspokojení všetci veritelia a zároveň, aby sa nemuselo pristúpiť k povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu v prípade nedostatku voľných finančných prostriedkov.

Podľa názoru sťažovateľa je totiž nepochybné, že predajom jeho majetku sa len získavajú finančné prostriedky, ktoré majú slúžiť na uspokojovanie pohľadávok jednotlivých veriteľov, a teda aj na uspokojenie navrhovateľa. V žiadnom prípade nejde o zbavovanie sa majetku, ale len o premenu z naturálnej do finančnej podoby. Z dôvodu, že likvidátor má záujem na tom, aby bola likvidácia vykonávaná aj v prospech akcionárov ako vlastníkov spoločnosti, postupuje tak, aby bol majetok predávaný za čo najvyššie sumy.

V prípade, ak by likvidátor zistil, že likvidovaná spoločnosť je predĺžená, a teda, že nadobudnuté finančné prostriedky nepostačujú na úhradu všetkých pohľadávok, je povinný v súlade s ustanovením § 72 ods. 2 Obchodného zákonníka podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

Ak by napriek tomu, pred samotným podaním návrhu, uspokojil prednostne niektorého veriteľa, a to na úkor ostatných, možno predsa takému právnemu úkonu

odporovať a zároveň by sa tým likvidátor dopustil trestného činu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 Trestného zákona.

Z dôvodu, že likvidátor je povinný vykonávať svoju funkciu s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti, jej veriteľov ako aj samotných akcionárov, nepostupuje takýmto spôsobom, ale len zhromažďuje finančné prostriedky bez toho, aby zatiaľ uspokojil akéhokoľvek veriteľa.

Naopak, sťažovateľ zastáva názor, že práve nariadeným predbežným opatrením a zložením finančnej hotovosti do úschovy súdu sa vytvára riziko vzniku insolventnosti a to tým, že je brzdený tok voľných finančných prostriedkov, ktoré by mohli prechodne slúžiť na uspokojovanie novovznikajúcich pohľadávok ako napríklad vzniknuté daňové povinnosti, nájomné a pod. a to do doby nadobudnutia ďalších finančných prostriedkov v procese prebiehajúceho speňažovania, čím zamedzil zamýšľanému priebehu likvidácie.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva v konaní pred súdmi Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 vety 1 Dohovoru a práva vlastníť podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co/359/2011 zo dňa 06. 09. 2011 a konaním, ktoré mu predchádzalo boli porušené.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co/359/2011 zo dňa 06. 09. 2011 a vracia mu vec na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd SR zakazuje Krajskému súdu v Bratislave pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi Ch., a. s... v likvidácii finančné zadosťučinenie vo výške 1 Euro.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Sťažovateľka 15. októbra 2012 doručila ústavnému súdu podanie označené ako „Doručenie právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky“, v ktorom poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn.

4 Obo 64/2012 z 31. augusta 2012 a jeho právny názor na „*obdobnú vec, aká je predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľa Ch., a. s... v likvidácii...*“, pričom zdôrazňuje aj totožnosť v osobe odporkyne (sťažovateľky, pozn.).

Sťažovateľka v tomto podaní predovšetkým uvádza:

„Je nesporné, že odporca vstúpil dňom 03. 04. 2009 do likvidácie a navrhovateľa uvedenú skutočnosť považujú vo svojom návrhu za podstatnú pre posúdenie dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že vstup odporcu do likvidácie osvedčuje ohrozenie práva navrhovateľov a potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov do rozhodnutia vo veci samej v zmysle § 102 ods. 1 O. s. p. a § 76 ods. 1 písm. e/, f/ O. s. p.

Podľa § 72 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len Obchodný zákonník), likvidátor robí v mene spoločnosti len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti. Pri výkone tejto pôsobnosti plní záväzky spoločnosti, uplatňuje pohľadávky a prijíma plnenia, zastupuje spoločnosť pred súdmi a inými orgánmi, uzaviera zmiery a dohody o zmene a zániku práv a záväzkov. Nové zmluvy môže uzavierať len v súvislosti s ukončením nevybavených obchodov. Ak likvidátor zistí predĺženie likvidovanej spoločnosti, podá bez zbytočného odkladu návrh na vyhlásenie konkurzu...

Z uvedeného vyplýva, že v rámci likvidácie spoločnosti musí dochádzať ku speňažovaniu majetku likvidovanej spoločnosti a v likvidácii majú byť uspokojené všetky pohľadávky veriteľov. Skutočnosť, že odporca v priebehu konania vstúpil do likvidácie a likvidátor plní zákonnú povinnosť speňažovať jeho majetok, nie je dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa odporcovi zakazuje s majetkom nakladať. Bez osvedčenia ďalších skutočností nemožno vyvodit' ani záver, že predaj majetku v rámci likvidácie ohrozuje výkon súdneho rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť podľa konštantnej judikatúry ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľky ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri

výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Kľúčová argumentácia sťažovateľky je založená na tvrdení o ústavne nekonformnom odôvodnení napadnutého uznesenia krajským súdom, v zmysle ktorého *„zákonný postup likvidátora spočívajúci v speňažovaní majetku likvidovanej spoločnosti transparentným spôsobom v podobe tendrov, je pre navrhovateľa nebezpečným postupom, ktorý ohrozuje jeho žalobou uplatnený nárok“*. Sťažovateľka navyše tvrdí, že krajský súd pri svojom

rozhodovaní neprihliadol na ňou (v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia, pozn.) uvádzaní skutočnosť, „že z dôvodu platného okamžitého skončenia pracovného pomeru dňa 10. 06. 2009, patrí navrhovateľovi náhrada mzdy len za obdobie od 02. 06. 2009 do 10. 06. 2009. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ považuje povinnosť zložiť do úschovy súdu sumu vo výške 98.073 Eur za zjavne neprimeraní, keďže by sa malo jednať o náhradu mzdy za približne 5 až 6 pracovných dní.“

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia treba považovať predovšetkým za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musia byť preto rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť nariadené príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť náležite odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posúdenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú predbežné opatrenia, resp. návrhy na ich nariadenie zamietajú, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje predbežné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí

návrhu na jeho nariadenie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. IV. ÚS 350/2011).

Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa nariadenia predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie účinkov ktorých je časovo obmedzené a môžu byť kedykoľvek na návrh účastníka konania zrušené (IV. ÚS 257/2010).

Krajský súd v posudzovanej veci v zmysle zásad upravených v § 212 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) preskúmal uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné, a preto uznesenie prvostupňového súdu potvrdil.

V napadnutom uznesení krajský súd predovšetkým uviedol:

„Predbežné opatrenie uložené súdom má len dočasný charakter, ktorý predpokladá požiadavku rýchlosti konania. Aj v konaní o predbežnom opatrení musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, avšak rozhodné skutočnosti nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu predbežného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t. j. ak sa aspoň javia pravdepodobnými. Ďalším predpokladom na jeho nariadenie je osvedčenie existencie reálnej a bezprostredne hroziacej ujmy navrhovateľovi predbežného opatrenia bez okamžitého zásahu súdu. Odporca v odvolaní okrem zrušenia napadnutého rozhodnutia požiadal aj o odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia až do právoplatného rozhodnutia v odvolacom konaní. Táto požiadavka je v rozpore so zmyslom a účelom nariadenia predbežného opatrenia, ktoré má zabezpečiť účinnú a rýchlu ochranu práv účastníkov konania za splnenia zákonných podmienok. Podľa § 177 ods. 1 O. s. p.

napadnuté uznesenie sa stalo vykonateľným dňom jeho doručenia odporcovi, t. j. 3. 8. 2011, kedy bol povinný splniť nariadenú povinnosť zložiť určenú sumu do úschovy súdu. Odvolací súd preto tejto žiadosti odporcu nevyhovel. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a listinných dôkazov založených v spise dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne posúdil splnenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia, pretože vzhľadom na všetky existujúce okolnosti je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Vo veci sa navrhovateľ domáha vyslovenia neplatnosti skončenia jeho pracovného pomeru zo strany odporcu a súčasne aj náhrady mzdy za 12 mesiacov, počnúc od 11. 6. 2009. Záver, či došlo k platnému skončeniu pracovného pomeru medzi účastníkmi konania, a ak áno k akému dátumu a v akom rozsahu je dôvodný nárok navrhovateľa na náhradu mzdy, je možné vyhodnotiť až po vykonaní dokazovania vo veci samej. Je nespornou skutočnosťou, že spoločnosť odporcu je v likvidácii, v rámci ktorej prebieha speňažovanie jej majetku. Údaje o aktívach likvidovanej spoločnosti nemajú žiadnu vypovedaciu hodnotu bez údajov o jej pasívach. Je potrebné vyhodnotiť ako dôvodnú obavu, že v prípade ak by bolo speňaženie majetku spoločnosti a rozdelenie výťažku medzi veriteľov ukončené skôr ako bude právoplatne rozhodnuté v merite veci v tomto konaní, bude nárok navrhovateľa v budúcnosti nevyhľaditeľným. Sám odporca pritom vo svojich podaniach uvádza, že majetok jeho spoločnosti vysoko prevyšuje hodnotu žalovanej pohľadávky, čo vedie k záveru, že zloženie spornej sumy do úschovy súdu nemôže vážnejšie ohroziť ďalší chod činnosti spoločnosti.“

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a jeho odôvodnenia dospel k záveru, že ho z hľadiska rešpektovania základných ústavnoprocených princípov možno považovať za ústavne udržateľné. Krajský súd sa podľa názoru ústavného súdu v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia. Odôvodnenie krajského súdu predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, pretože ním v potrebnej miere vysvetlil, na základe akých právnych úvah rozhodol. S prihliadnutím na už vyslovené právne názory týkajúce sa charakteru rozhodnutia o predbežnom opatrení, ktoré nemusí zodpovedať konečnému rozhodnutiu v merite veci [v okolnostiach namietaného prípadu rozhodnutiu o (ne)platnosti okamžitého skončenia

pracovného pomeru, pozn.], je neodôvodnená námietka sťažovateľky založená práve na prejedikovaní konečného rozhodnutia, že k „*okamžitému skončeniu pracovného pomeru došlo k 10. 06. 2009*“, a preto „*patri navrhovateľovi náhrada mzdy len za obdobie od 02. 06. 2009 do 10. 06. 2009*“, na základe čoho sťažovateľka „*považuje povinnosť zložiť do úschovy súdu sumu vo výške 98.073 Eur za zjavne neprimeranú*“.

Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za „*nelogické, neodrážajúce zákonný postup likvidácie a vydané nad rámec akejkoľvek potrebnosti, pretože buď bude navrhovateľ v rámci prebiehajúcej likvidácie uspokojený na 100 % alebo v prípade nedostatku finančných prostriedkov, bude uspokojený len percentuálne, a to až v prípadnom vyhlásenom konkurze...*“. Pre rozhodnutie všeobecného súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa (prebiehajúca likvidácia sťažovateľky, pozn.), preto by bolo prinajmenšom nelogické a zároveň neprípustné, aby sa všeobecný súd pri rozhodovaní o predbežnom opatrení riadil stavom, ktorý len môže v budúcnosti nastať (uspokojenie navrhovateľa v prípade vyhláseného konkurzu, pozn.). Samotný Obchodný zákonník v súvislosti s likvidáciou obchodnej spoločnosti spája so spornou pohľadávkou (o akú v okolnostiach prípadu ide) povinnosť jej zabezpečenia pred rozdelením likvidačného zostatku (§ 75 ods. 4 Obchodného zákonníka). Na základe uvedených skutočností preto odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy tým, že nárok navrhovateľa bude v budúcnosti nevyhnutelný, „*ak speňaženie majetku spoločnosti a rozdelenie výťažku medzi veriteľov bude ukončené skôr ako bude právoplatne rozhodnuté v merite veci*“, je ústavne udržateľné a logicky vychádza z potreby zabezpečenia nároku navrhovateľa, ktorý je až do času meritórneho rozhodnutia o ňom nárokom sporným.

V súvislosti s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v jeho uznesení sp. zn. 4 Obo 64/2012, na ktoré sa odvoláva sťažovateľka v podaní doručenom ústavnému súdu 15. októbra 2012, ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej viackrát vyslovil, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené

v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

V rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. decembra 2007 sa okrem iného uvádza, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva).

Z hľadiska princípu právnej istoty, ktorý tvorí integrálnu súčasť princípu právneho štátu, je, prirodzene, rozdielnosť judikatúry všeobecných súdov v skutkovo rovnakých, resp. porovnateľných veciach nežiaduca, k jej odstraňovaniu v právnom poriadku Slovenskej republiky slúži mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry v § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu. Z označeného ustanovenia zákona o súdoch vyplýva, že úloha zabezpečovať koherentnosť judikatúry všeobecných súdov je zverená najvyššiemu súdu, a nie ústavnému súdu. V tejto súvislosti ústavný súd konštantne zdôrazňuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona o súdoch [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09).

Za daných okolností ústavný súd bez potreby zaujať hodnotiaci postoj k právnemu názoru vyslovenému v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 64/2012 z 31. augusta 2012 konštatuje, že samotná skutočnosť, že najvyšší súd v označenom uznesení formuloval iný právny názor k v zásade totožnému právnemu problému ako krajský súd v napadnutom uznesení, nemôže byť dôvodom na záver, že týmto uznesením krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pre posúdenie tejto otázky je podstatné to, či je právny názor vyslovený v napadnutom uznesení krajského súdu v okolnostiach posudzovanej veci ústavne primeraným spôsobom odôvodnený a zároveň ho nemožno považovať za arbitrárny.

Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd, aj v nadväznosti na citované, konštatuje, že právne závery krajského súdu sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd navyše poukazuje aj na rozhodovacu prax ESLP, ktorá vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie o predbežných opatreniach, ktoré podľa jeho názoru nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch [pozri rozhodnutie *Apis versus Slovenská republika* z 10. januára 2000, č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia, m. m. III. ÚS 309/2012)].

V nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec odôvodnenia tejto časti svojho rozhodnutia ústavný súd považoval za vhodné poukázať na svojej zistenie, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka doručila okresnému súdu 3. júla 2012 návrh na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného uznesením okresného súdu sp. zn. 10 C 187/2009 z 25. júla 2011, ktoré bolo potvrdené napadnutým uznesením krajského súdu (ďalej len „návrh na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia“). Návrh sťažovateľky na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia okresný súd uznesením sp. zn. 10 C 187/2009 z 18. októbra 2012 zamietol, pričom proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Uvedené zároveň znamená, že na

základe podaného odvolania má sťažovateľka k dispozícii právny prostriedok zmeny dočasnej úpravy právnych vzťahov, o ktorom bude rozhodovať krajský súd ako súd odvolací v súlade s § 77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 78/05) všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Aplikujúc uvedený právny názor na sťažnosť sťažovateľky ústavný súd dospel k záveru, že ak v danom prípade konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu nenaznačujú, že by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol vysloviť porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, nemohol by vysloviť ani porušenie jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o odmietnutí aj tejto časti sťažnosti sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012